

Funded by
the European Union

ŠKOLSKÉ ZAŘÍZENÍ PRO ENVIRONMENTÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

HOSPODÁŘSKÁ ZVÍŘATA

metodika programu

Cíle programu: Žáci pochopí význam hospodářských zvířat, především ovce. Zamyslí se nad nad etickým a ohleduplným způsobem chovu domácích zvířat. Navštíví ovčí farmu, vyrobí si tvaroh a motýlka z ovčí vlny. V rámci simulačních her a během aktivit hodnotí podmínky pro šetrné zacházení se zvířaty.

Cílová skupina: ZŠ 1-3. třída

Autor: Maria Staňková, Eliška Crháková, Aneta Svobodová

Délka programu: 3,5 hodiny

Prostředí: interiér, zahrada, ovčí farma

Scénář – popis jednotlivých aktivit

SPOLEČNÝ ÚVOD

Aktivita č. 0: Přivítání a informace

Dílčí cíl této aktivity: Seznámení se s programem a pravidly.

Čas: 10 minut

Prostředí: interiér nebo venkovní areál, děti sedí v kroužku

Pomůcky, materiál: papírová lepicí páska, barevné pastelky, **(pomůcky označeny žlutě od nás dostanete)**

Podrobný popis:

- představení se
- pravidla, bezpečnost chování v areálu
- harmonogram o čem výukový program bude, jak a v kterých prostorech bude probíhat
- způsob oslovování lektorů a jmenovky

Jmenovky se nám osvědčily napsané výraznou pastelkou na papírových lepicích páskách. Lektor se vždy dítěte zeptá, jak se jmenuje a na pásku jméno napíše. Potom ji odtrhne a nalepí dítěti na tričko. Je třeba upozornit děti, že nemohou pásku během programu sundávat, podruhé už na tričku nelepí. Na konci programu si všichni jmenovky odstraní a dají lektorovi, aby se neválely po areálu. Na oblečení nezanechají jmenovky žádné stopy.

Aktivita č. 1: pohádka

Dílčí cíl této aktivity: Motivovat žáka pro aktivní účast na výukovém programu a uvést jej do příběhu. Vzbudit v něm otázky, na něž dostane během výukového programu odpověď.

Čas: 10 minut

Prostředí: učebna

Lektor přečte pohádku.

POHÁDKA O ČERNÉM JEHŇÁTKU

Žil byl kdysi jeden pastýř s malým stádem oveček. Bydlel v chaloupce vysoko v horách, kde už nerostlo mnoho stromů, jen suchá tvrdá tráva a spousta horských bylin. Ovečky každé ráno vyháněl na pastvu a večer je zase sháněl domů do ohrady. Hlídat mu je pomáhali dva ovčáčí psi.

V jeho stádu se každé jaro narodilo několik jehňátek. Tehdy museli psi dobře hlídat, aby nějaké jehňátko neodnesl vlk. Ale protože psi většinou dávali pozor, tak se vlci raději drželi v lesích.

Jednou se do stáda narodilo nové jehňátko. Hned, jak si ho jeho maminka ovce prohlédla, tak si všimla, že vypadá jinak než ostatní. Chvilku přemýšlela, proč tomu tak je, a pak jí to došlo. Jehňátko bylo totiž celé černé, zatímco všechny ostatní ovečky byly bílé. Pro maminku ovci to však každopádně bylo to nejkrásnější jehňátko na světě. Olízala ho teplým jazykem a nakrmila mlékem, a když večer usnulo, tak ho zahřívala svým tělem, aby mu přes chladnou horskou noc nebylo zima. Když pastýř černé jehňátko uviděl, dal mu jméno Uhlík.

Jehňátko rostlo, tak jako všechna ostatní jehňata ve stádě. Zatímco velké ovce okusovaly trávu, mláďata si často hrála, skákala a honila se. Jen s malým Uhlíkem si ostatní nechtěli hrát. „Ty nejsi ovce, ty jsi koza!“, pokřikovali na něj. „Jsi špinavý, zašpiníš nám naše bílé kožíšky!“ nebo „Běž pryč, ty k nám vůbec nepatříš!“

Malému Uhlíkovi z toho bylo moc smutno. Často přemýšlel, co by mohl udělat, aby si s ním ostatní hráli. Jednou se zkusil otírat o zeď, aby byl jeho kožich bělejší. Ale moc to nepomohlo a maminka mu vyhubovala, že se zašpinil. („Jak to, že já jsem špinavý, když jsem bílý a ostatní když jsou černí?“, přemýšlel potom.)

Jindy vlezl do potoka a válel se v něm, ale dosáhl jen toho, že byl celý mokrý a bylo mu zima.

Tak to udělám jinak, řekl si jednou. Odejdu do světa a najdu si nové kamarády. A pak už jen přemýšlel, jak to udělat, aby si toho ostatní nevšimli. „Stejně mě nepotřebují“ říkal si. „Vůbec jim nebudu chybět.“

Další den ležel stranou od stáda, zatímco ostatní jehňata vesele poskakovala po louce. V tom se vedle něj ozval hlásek „Proč nejsi s ostatními jehňaty?“ „Oni si se mnou nechtějí hrát,“ odpověděl Uhlík smutně. „Říkají, že jsem černý!“ „No to jsi, a je to moc pěkné!“, řekl mu skřítek. „Jen počkej, však oni to brzo poznají taky. Já jsem skřítek Hamroš a starám se tady o všechna zvířata a vůbec o všechno živé. Už jsem u vás dlouho nebyl, ale neboj se, tohle napravíme.“

„Já jsem chtěl utéct“, povídá Uhlík.

„To není dobrý nápad“, vrtí hlavou Hamroš, „V lese číhají vlci. To víš, oni taky potřebují nakrmit sebe a svá mláďata, ale ty máš ještě dlouhý život před sebou a nechceš být jejich večeře.“

„A co mám tedy dělat?“

„Neboj se, a ještě chvíli počkej! A neutíkej od stáda, tady jsi v bezpečí.“

Hned odpoledne přišel k salaši stříhač ovcí. Ovečky šly jedna po druhé na stříhání. Některé to dobře znaly, protože stříhač přicházel každé jaro. Pro jehňata to však bylo první stříhání a trochu se bála.

„Běž první ty! Ne, běž ty!“ Hádala se.

„Já půjdu první“, řekl Uhlík. A šel.

Stříhání bylo rychlé a vůbec nebolelo. Ostatní ovce přihlížely. Když stříhač zvedl Uhlíkovo rouno, obrátil se k pastýři. To je krásná barva! A je velmi jemné“, řekl. „Za tohle rouno mi v městě dobře zaplatí. I já ti za něj dám víc peněz.“

Uhlík se napřímil. I ostatní ovce a jehňata se na něho teď dívaly jinak. Po stříhání za ním jehňata přišla, jestli by si s nimi nezahrál na honěnou.

A když pak Uhlík večer vedle maminky usínal, vzpomínal na skřítku a na celý den a byl moc šťastný.

Přestávka 20 minut

SALAŠ – 1 hodina + přesuny 15 min.

Aktivita č. 2: pozorování ovcí + stanoviště

Čas: 1 hod

Pomůcky: fotky s komentáři, pracovní list, podložky, tužky/pastelky

Postup: Děti společně s lektory budou pozorovat ovce – chvíli bez komentáře a později se lektor může dětí začít ptát: Co děti vidíte? Víte něco o ovčích? Co mají rádi, co potřebují? Jak se jmenuje to, co má ovce na sobě? Používá se to na něco? Proč lidé ovce chovají? (Není potřeba, aby lektor získal všechny odpovědi, spíš jde o podnět k probuzení zájmu).

Po chvíli lektori rozmístí po areálu kolem ohrady s ovci (v dohledné vzdálenosti) fotografie s krátkými popisky. Úkolem dětí bude rozdělit se do skupinek cca po 3 a obejít všechna místa, prohlédnout si fotky, přečíst popisky a na základě přečtených informací doplnit pracovní list (stačí 1 pracovní list na skupinu vytištěný oboustranně na A5). Každá skupinka si půjčí i podložku a tužku. Lektori připomenou, že v případě potřeby se na ně děti mohou obrátit. Také lektori upozorní na čas, který na to skupinky mají (cca 30 min.). Asi 10 min. před koncem znovu upozorní na zbývajícím čas.

Poté, co má skupinka vyplněný pracovní list (a ostatní ještě pracují), může znovu jít k ovčím a je-li to možné, mohou si děti ovce pohladit, nabídnout jim něco k snědku apod.

Asi 10 min. před odchodem si všechny skupiny setkají na 1 místě a pod vedením lektora projdou správné odpovědi v pracovním listu. Je-li to potřeba, lektor znovu ukáže fotky a doplní potřebné informace.

Skupina dětí se rozdělí na dvě poloviny. Jedna skupina má aktivity venku, druhá vevnitř, pak se prostřídají.

VENKOVNÍ ČÁST – 40 minut

Aktivita č. 3: dojení ovce

Čas: 10 minut

Pomůcky: hlava ovce připevněná na židli nebo koze na štípání dříví, gumová rukavice, provázek, hrnec na dojení, voda, příp. bílá barva, stolička

Postup: dojení kozy z gumové rukavice s dírkou, dojí se voda nebo voda s troškou bílé barvy. Děti se u dojení vystřídají.

Poučit děti, že to není mléko, neochutnávat!

Aktivita č. 4: výroba domácího tvarohu

Čas: 10 minut

Pomůcky: 1 l mléka, citron, vaříč, hrnec, síto, utěrka, misky, lžičky

Postup:

Z mléka si vyrobíme jednoduchou metodou tvaroh.

- 1) Mléko se ohřeje na cca 50 stupňů.
- 2) Přidáme citronovou šťávu nebo ocet a promícháme. Mléko se srazí.
- 3) Nalijeme do síta vyloženého utěrkou nebo více vrstvami gázy. Můžeme zatížit.
- 4) Necháme vykapávat.

Rozdělíme do misek, můžeme posypat cukrem nebo solí.

Aktivita č. 5: Hra na ovce a mobilní ohrádky

Čas: 20 minut

Pomůcky: zalaminované trsy trávy, vlčí uši na gumičce, fotka mobilní ohrady s ovce

Příprava: rozmístit trsy trávy po hrací ploše

Průběh hry: Děti se rozdělí na dvě až čtyři skupiny po 4 až 7 členech.

V každé skupině budou dvě role – ovce a ohrádky. Ovcí je málo, jedno nebo dvě děti. Ostatní ze skupiny utvoří ohrádku tak, že se drží za ruce a obklopují své ovce.

Celá skupina naráz se přesunuje mezi trsy trávy, které leží na louce. Ohrádka se stále drží za ruce, ovce jsou uvnitř. Když dojdou k trsu trávy, ovce ho vypasou – udělají tři dřepy. Pak jdou k dalšímu trsu trávy. Takto fungují mobilní ohrady, které se jednou za čas přestěhují na nové místo, když mají to původní vypasené.

Občas přiběhne vlk. Když je vlk poblíž, ovce se musí v ohradě skrčit a ohrada musí být zavřená (drží se pevně za ruce). Kdyby se ovce neskrčily nebo byla ohrada otevřená, tak vlk ovce sežere a všichni vypadávají ze hry.

Cílem je tedy obejít (vypást) všechny trsy trávy a nebýt sežrán vlkem.

Můžeme zahrát tři kola hry, aby se všechny děti vystřídali v obou rolích.

Vlk je lektor.

VNITŘNÍ ČÁST – 40 minut

Aktivita č. 6: Hmatky

Dílčí cíl této aktivity: Žáci hmatem rozeznají jednotlivé tělní pokryvy různých hospodářských zvířat (husy, králíka, ovce).

Čas: 10 minut

Prostředí: zem

Pomůcky, materiál: hmatky – zavařovací sklenice schované (je potřeba doplnit) v látkových pytlících s rukávem, další tělní pokryv v košíku (peří slepice, perličky, krůty, štětiny prasete atd.).

Zalaminované obrázky domácích zvířat – krůta, husa, kachna, slepice, koza, ovce, prase.

Propojení: Domácí zvířata se chovají pro užitek hospodáře. Na statku nechováme jen ovečky, ale i jiná domácí zvířata. Některá si připomeneme pomocí hmatek. V hmatce najdeš pokryv těla 3 domácích zvířat. Určíš hmatem a odhadni, o která zvířata se jedná?

Podrobný popis:

Lektor rozmístí po místnosti 6 hmatek (dvě od každé barvy pro rychlejší průběh). Vyzve děti, aby si hmatky postupně obešly a ohmataly jejich obsah. Děti postupně ohmatávají materiál ve všech nádobách (každý tři rozdílné barvy), aktivita probíhá beze slov, upozorníme na pravidla (materiál má zůstat v nádobách, každý si nechává své nápady zatím pro sebe, beze slov). Lektor také upozorní na to, že se není třeba bát do sklenic hmatat, není tam nic živého ani nebezpečného.

Následuje společná kontrola, kdy se lektor postupně ptá dětí, co se nachází ve hmatkách a vytahuje jejich obsah. Prostor na opětovné ohmatání. Lektor společně s dětmi shrne, že v hmatkách je:

Vlna – od ovce

Kůže se srstí – od králíka

Bílé peří – od husy

Lektor vytáhne košík s tělními pokryvy dalších zvířat. Děti určí, který pokryv těla náleží kterému domácímu zvířeti. Pro připomenutí, jak zvířata vypadají, může lektor použít fotky domácích zvířat.

Krůta, husa, kachna, slepice, koza, prase, ovce.

Obměna 1: Děti přiřazují k jednotlivým obrázkům zvířat jejich povrchy těla.

Výstup: Žák ví, že jednotlivá domácí zvířata mají různý pokryv těla. Umí přiřadit konkrétní pokryv ke konkrétnímu zvířeti.

Aktivita č. 7: Zpracování vlny

Dílčí cíl této aktivity: Žáci přiřadí názvy činností k obrázkům zpracování vlny (následuje diskuze a upřesnění pojmů a činností)

Čas: 15 minut

Prostředí: zem

Pomůcky, materiál: zalaminované obrázky velikosti A4 a kartičky s názvy činností, hotové výrobky (ponožky, kobereček, svetr, obrázek zatepleného domu/jurty, plstěný klobouk, plstěná podložka pod hrnek, atd..)

Propojení: Už víme, jak vypadá vlna na ovci (je špinavá), ostříhaná z ovečky (z hmatky) neboli rouno. Co myslíte, co se děje s vlnou dál? Jak se taková vlna dál může zpracovávat? Žáky vedeme k domluvě pomocí zdůvodňování (argumentů), nejen výroky: je to tak, protože já vím.

Podrobný popis: Žáci dostanou do celé skupiny 1 sadu obrázků (8 ks) a sadu kartiček s názvy (8 ks). Mají za úkol přiřadit kartičky s názvy k jednotlivým obrázkům, kde je zobrazena činnost zpracování vlny. Děti vedeme ke spolupráci ve skupině. Mají-li hotovo posadí se tak, aby žáci na obrázky dobře viděli. Lektor je může vyzvat k závěrečné kontrole správnosti. Pokud chce někdo něco změnit, je lektorem veden k vysvětlování a popisování. Lektor pak s žáky probere konečné varianty a ujasní si, co se na kterém obrázku děje, dovysvětlí věci, které byly sporné nebo nebyly jasné.

Lektor vytáhne z košíku jednotlivé hotové výrobky z vlny (ponožky, kobereček, plstěný bačovský klobouk, plstěné náušnice, obrázek zatepleného domu vlnou atd..) a vyzve žáky, aby se mezi sebou poradili (2 min), jak souvisí jednotlivé věci s výsledky jednotlivých činností zpracování vlny, které jsme si připomněli v minulém úkolu.

***Výstup:** Žák umí pojmenovat, jak se nakládá s čerstvě ostříhaným rounem. Dokáže vyjmenovat různé druhy zpracování vlny.*

Aktivita č. 8: Výroba motýlka z vlny

Dílčí cíl této aktivity: Každý žák si vyrobí jednoduchý výrobek z vlny – motýlka.

Čas: 15 minut

Prostředí: zem

Pomůcky, materiál: barevná česaná vlna, měkký drátek, větší korálky, nůžky, kleště, tvarovací kleštičky

Děti si vyberou 2 barvy česané vlny a ustříhnou si kleštičkami větší kousek měkčího drátku. Složí vlnu do tvaru křídel – 1 barva-horní křídla, 2. barva-dolní křídla. Obě křídla najednou v prostředku omotají drátkem tak, aby na jedné straně oba konce drátku vyčnívaly. Drátek spojí omotáním 2 konců a navlečnou na něj korálek tak, aby stále konce drátků vyčnívaly. Vyčnívající konce drátků vytvarují pomocí tvarovacích kleštiček do spirálky – vzniknou tykadla. Motýlek slouží jako dekorace z přírodního materiálu.

Výstup: Žák samostatně vyrobil jednoduchý výrobek z přírodního materiálu – motýlka z vlny. Použil jednoduché nástroje – kleště, nůžky, tvarovací kleště.

SPOLEČNÝ ZÁVĚR – 15 minut

Shrnutí a kolečko

Společné jezení tvarohu v miskách na sladko nebo na chlebu na slano.

1. OVCA

Ovca je domáce zviera, ktoré ľudia chovajú už tisíce rokov. Poskytuje nám vlnu, mlieko aj mäso. Ovce žijú v stádach a rady sa držia pohromade.

<https://pixabay.com/cs/photos/ovce-louka-b%c3%adl%c3%bd-farma-5352474/>

2. OVCE VO SVETE

Ovce sa chovajú takmer po celom svete, veľmi často najmä v horských oblastiach. Pomáhajú udržiavať krajinu – spásajú trávnu, aby lúky nezarastali.

<https://pixabay.com/cs/photos/ovce-pastvina-louka-hora-vlna-4077687/>

3. ČO OVCE POTREBUJÚ

Ovce potrebujú vodu, potravu, pohyb a ochranu pred zimou aj horúčavou.
Keď sa o ne ľudia dobre starajú, sú zdravé a spokojné.

<https://pixabay.com/cs/photos/ovce-polder-farma-holandsko-venkov-7278764/>

4. PASTIER

O stádo oviec sa stará pastier. Stráži ovce, vedie ich na pastviny a chráni ich pred nebezpečenstvom.

<https://pixabay.com/cs/photos/krajina-hainich-past%c3%bd%c5%99-ovce-zv%c3%ad%c5%99e-1029423/>

5. STRIHANIE OVIEC

Ovce sa strihajú väčšinou na jar. Bez strihania by im bolo v lete teplo, pretože vlna im neustále dorastá. Ovce sa dajú strihať nožnicami (bez elektriny) alebo strojčekom.

<https://pixabay.com/cs/photos/ovce-st%C5%99%C3%ADh%C3%A1n%C3%AD-ovc%C3%AD-st%C5%99%C3%ADhat-ovce-1421519/>

6. ČO SA DEJE S VLNOU

Vlna sa po strihaní musí vyčistiť. Perie sa, suší a česá, aby bola mäkká a pripravená na ďalšie spracovanie.

<https://www.pexels.com/cs-cz/foto/lide-prace-selektivni-ohnisko-tradicni-obleceni-14376177/>

7. AKO VZNIKÁ PRÍZE A VÝROBKY

Z vlny sa spriada niť (priadza). Z nej sa potom pletú alebo tká rôzne veci – napríklad svetry, čiapky alebo deky.

<https://www.pexels.com/cs-cz/foto/detailni-zaber-rukou-spradajcich-vlnu-do-prize-33937249/>

8. PLSTENIE

Vlnu možno spojiť aj bez pletenia. Stačí voda, teplo a trenie. Tomuto procesu sa hovorí plstenie. Z vlny tak vznikne pevná látka – plst’.

<https://www.pexels.com/cs-cz/foto/764690/>

9. OVČIE MLIEKO A DOBROTY

Z ovčieho mlieka sa vyrábajú syry, napríklad bryndza. Ovčie mlieko je zdravé a chutné.

<https://pixabay.com/cs/photos/s%C3%BDr-ov%C4%8D%C3%AD-s%C3%BDr-%C5%A1al%C3%AD%C4%8Dek-trhy-trh-2750253/>

10. ČÍM NEKRMÍME OVCE

Niektoré potraviny môžu ovciam ublížiť. Nedávame im pečivo, sladkosti ani pokazené jedlo. Najviac im chutí tráva a seno. Ovce možno dokrmovať napríklad ovsom alebo kukuricou.

<https://pixabay.com/cs/photos/ovce-hospod%C3%A1%C5%99sk%C3%A1-zv%C3%AD%C5%99ata-seno-4901605/>

JAHŇA S MATKOU

<https://www.pexels.com/cs-cz/foto/priroda-trava-kozesina-zvirata-7545895/>

PLETENIE

<https://pixabay.com/cs/photos/vesel%c3%a9-v%c3%a1noce-pl%c3%a9st-%c5%a1%c3%adt-%c5%99emeslo-869221/>

TKANIE

<https://pixabay.com/cs/photos/tkan%C3%AD-textil-ru%C4%8Dn%C3%AD-pr%C3%A1ce-vazba-3559059/>

KVAČKANJE

<https://pixabay.com/cs/photos/h%C3%A1%C4%8Dkov%C3%A1n%C3%AD-ru%C4%8Dn%C3%AD-pr%C3%A1ce-vlna-hobby-8202792/>

Ochutnávka tvarohu

Zkouška dojení ovce

Zpracování vlny – postup

Hospodářská zvířata, hra-mobilní ohrádky

Stanoviště k pozorování obcí

Motýlek z vlny – výrobek

DELOVNI LIST: OVCE

1. Čo nám ovca dáva?

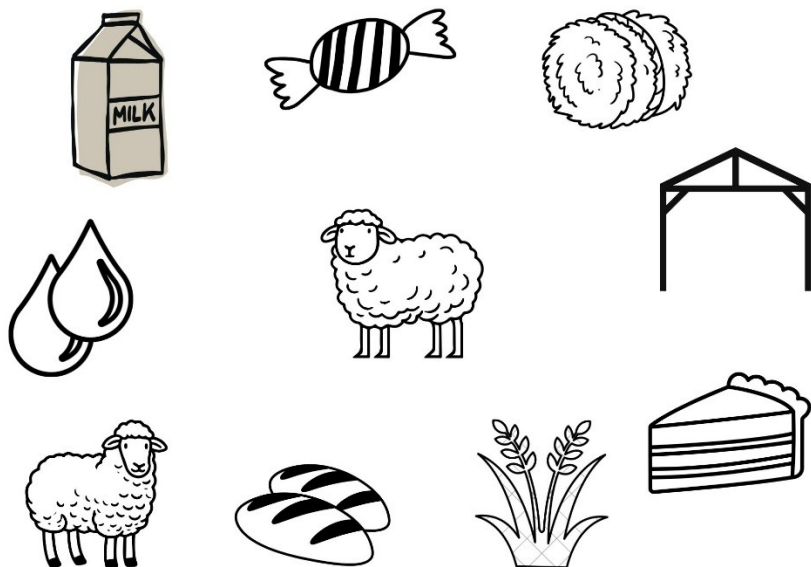
vyplň: _____

2. + 4. Kde žijú ovce a kto sa o ne stará?

Nakresli:

3. + 10. Čo ovca potrebuje? Čo nesmie?

Prepoj čiarou ovcu s tým, čo potrebuje. Krížikom označ, čo nesmie:

5. Strihanie oviec

Ovce sa strihajú: ☐ na jar ☐ v lete ☐ na jeseň ☐ v zime

Prečo? _____

6. Ako sa spracúva vlna?

Prirad' čísla od 1 do 7:

___ strihanie ___ česanie ___ pletenie ___ sušenie

___ sveter ___ pradenie ___ pranie vlny

7. Čo sa vyrába z vlny?

Zakrúžkuj: ČIAPKA – PAPIER – SVETER – DEKA – TENISKY – TRIČKO

8. Plstenie

Na plstenie potrebujeme: _____ + _____ + trenie

9. Ovčie dobroty

Z ovčieho mlieka sa vyrába _____

DELOVNI LIST: OVCE

1. Čo nám ovca dáva?

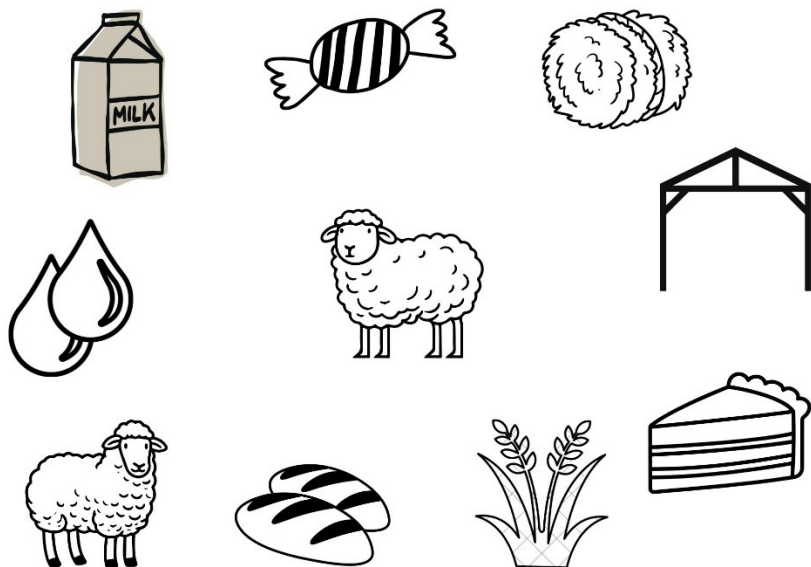
vyplň: _____

2. + 4. Kde žijú ovce a kto sa o ne stará?

Nakresli:

3. + 10. Čo ovca potrebuje? Čo nesmie?

Prepoj čiarou ovcu s tým, čo potrebuje. Krížikom označ, čo nesmie:

5. Strihanie oviec

Ovce sa strihajú: ☐ na jar ☐ v lete ☐ na jeseň ☐ v zime

Prečo? _____

6. Ako sa spracúva vlna?

Prirad' čísla od 1 do 7:

___ strihanie ___ česanie ___ pletenie ___ sušenie

___ sveter ___ pradenie ___ pranie vlny

7. Čo sa vyrába z vlny?

Zakrúžkuj: ČIAPKA – PAPIER – SVETER – DEKA – TENISKY – TRIČKO

8. Plstenie

Na plstenie potrebujeme: _____ + _____ + trenie

9. Ovčie dobroty

Z ovčieho mlieka sa vyrába _____

POHÁDKA O ČERNÉM JEHŇÁTKU

Žil byl kdysi jeden pastýř s malým stádem oveček. Bydlel v chaloupce vysoko v horách, kde už nerostlo mnoho stromů, jen suchá tvrdá tráva a spousta horských bylin. Ovečky každé ráno vyháněl na pastvu a večer je zase sháněl domů do ohrady. Hlídat mu je pomáhali dva ovčáčí psi.

V jeho stádu se každé jaro narodilo několik jehňátek. Tehdy museli psi dobře hlídat, aby nějaké jehňátko neodnesl vlk. Ale protože psi většinou dávali pozor, tak se vlci raději drželi v lesích.

Jednou se do stáda narodilo nové jehňátko. Hned, jak si ho jeho maminka ovce prohlédla, tak si všimla, že vypadá jinak než ostatní. Chvilku přemýšlela, proč tomu tak je, a pak jí to došlo. Jehňátko bylo totiž celé černé, zatímco všechny ostatní ovečky byly bílé. Pro maminku ovci to však každopádně bylo to nejkrásnější jehňátko na světě. Olízala ho teplým jazykem a nakrmila mlékem, a když večer usnulo, tak ho zahřívala svým tělem, aby mu přes chladnou horskou noc nebylo zima. Když pastýř černé jehňátko uviděl, dal mu jméno Uhlík.

Jehňátko rostlo, tak jako všechna ostatní jehňata ve stádě. Zatímco velké ovce okusovaly travu, mláďata si často hrála, skákala a honila se. Jen s malým Uhlíkem si ostatní nechtěli hrát. „Ty nejsi ovce, ty jsi koza!“, pokřikovali na něj. „Jsi špinavý, zašpiníš nám naše bílé kožíšky!“ nebo „Běž pryč, ty k nám vůbec nepatříš!“

Malému Uhlíkovi z toho bylo moc smutno. Často přemýšlel, co by mohl udělat, aby si s ním ostatní hráli. Jednou se zkusil otírat o zeď, aby byl jeho kožich bělejší. Ale moc to nepomohlo a maminka mu vyhubovala, že se zašpinil. („Jak to, že já jsem špinavý, když jsem bílý a ostatní když jsou černí?“, přemýšlel potom.)

Jindy vlezl do potoka a válel se v něm, ale dosáhl jen toho, že byl celý mokrý a bylo mu zima.

Tak to udělám jinak, řekl si jednou. Odejdu do světa a najdu si nové kamarády. A pak už jen přemýšlel, jak to udělat, aby si toho ostatní nevšimli. „Stejně mě nepotřebují“ říkal si. „Vůbec jim nebudu chybět.“

Další den ležel stranou od stáda, zatímco ostatní jehňata vesele poskakovala po louce. V tom se vedle něj ozval hlásek „Proč nejsi s ostatními jehňaty?“ „Oni si se mnou nechtějí hrát,“ odpověděl Uhlík smutně. „Říkají, že jsem černý!“ „No to jsi, a je to moc pěkné!“, řekl mu skřítek. „Jen počkej, však oni to brzo poznají taky. Já jsem skřítek Hamroš a starám se tady o všechna zvířata a vůbec o všechno živé. Už jsem u vás dlouho nebyl, ale neboj se, tohle napravíme.“

„Já jsem chtěl utéct“, povídá Uhlík.

„To není dobrý nápad“, vrtí hlavou Hamroš, „V lese číhají vlci. To víš, oni taky potřebují nakrmit sebe a svá mláďata, ale ty máš ještě dlouhý život před sebou a nechceš být jejich večere.“

„A co mám tedy dělat?“

„Neboj se, a ještě chvíli počkej! A neutíkej od stáda, tady jsi v bezpečí.“

Hned odpoledne přišel k salaši střihač ovcí. Ovečky šly jedna po druhé na stříhání. Některé to dobře znaly, protože střihač přicházel každé jaro. Pro jehňata to však bylo první stříhání a trochu se bála.

„Běž první ty! Ne, běž ty!“ Hádala se.

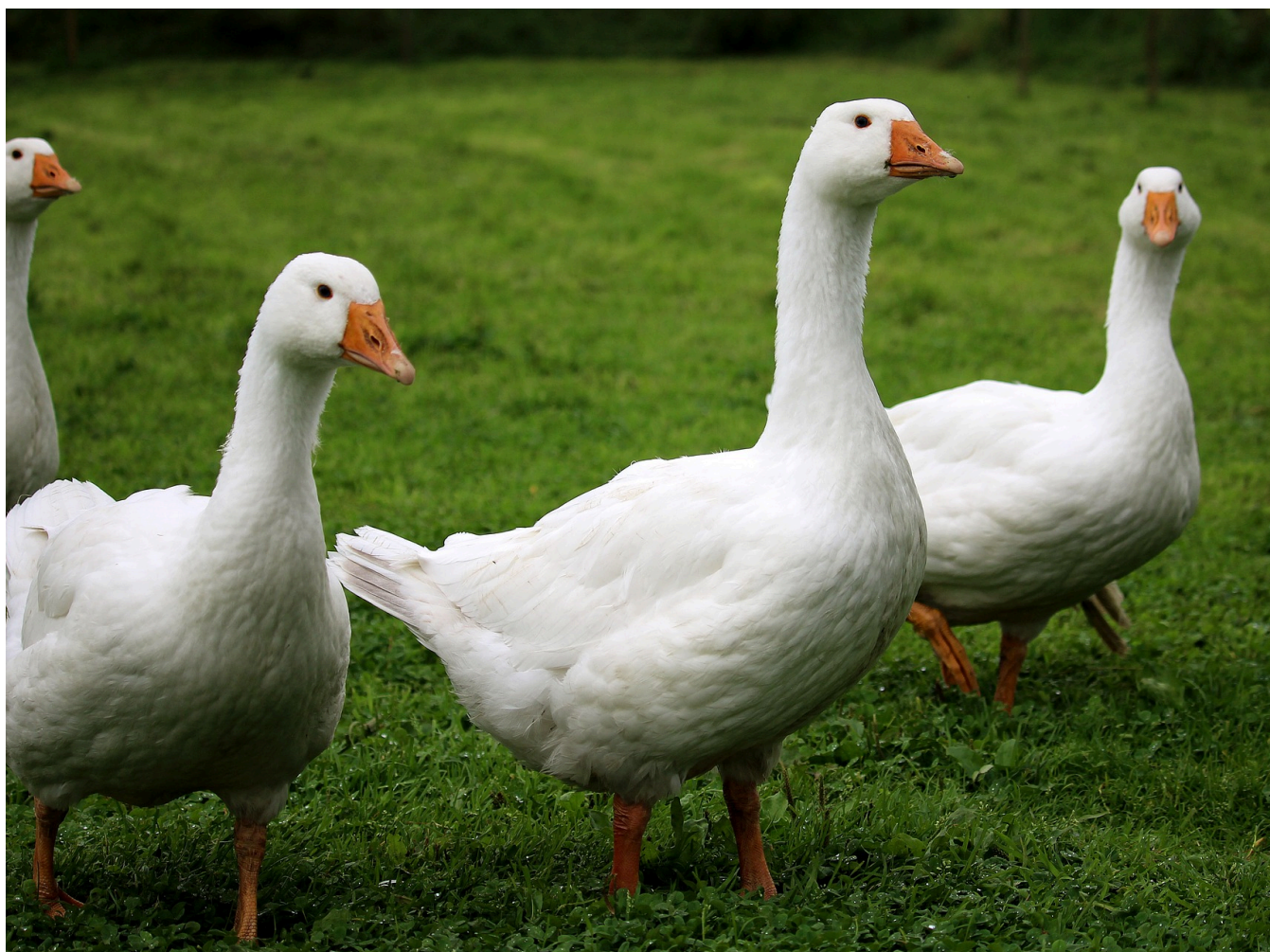
„Já půjdu první“, řekl Uhlík. A šel.

Stříhání bylo rychlé a vůbec nebolelo. Ostatní ovce přihlížely. Když stříhač zvedl Uhlíkovo rouno, obrátil se k pastýři. To je krásná barva! A je velmi jemné“, řekl. „Za tohle rouno mi v městě dobře zaplatí. I já ti za něj dám víc peněz.“

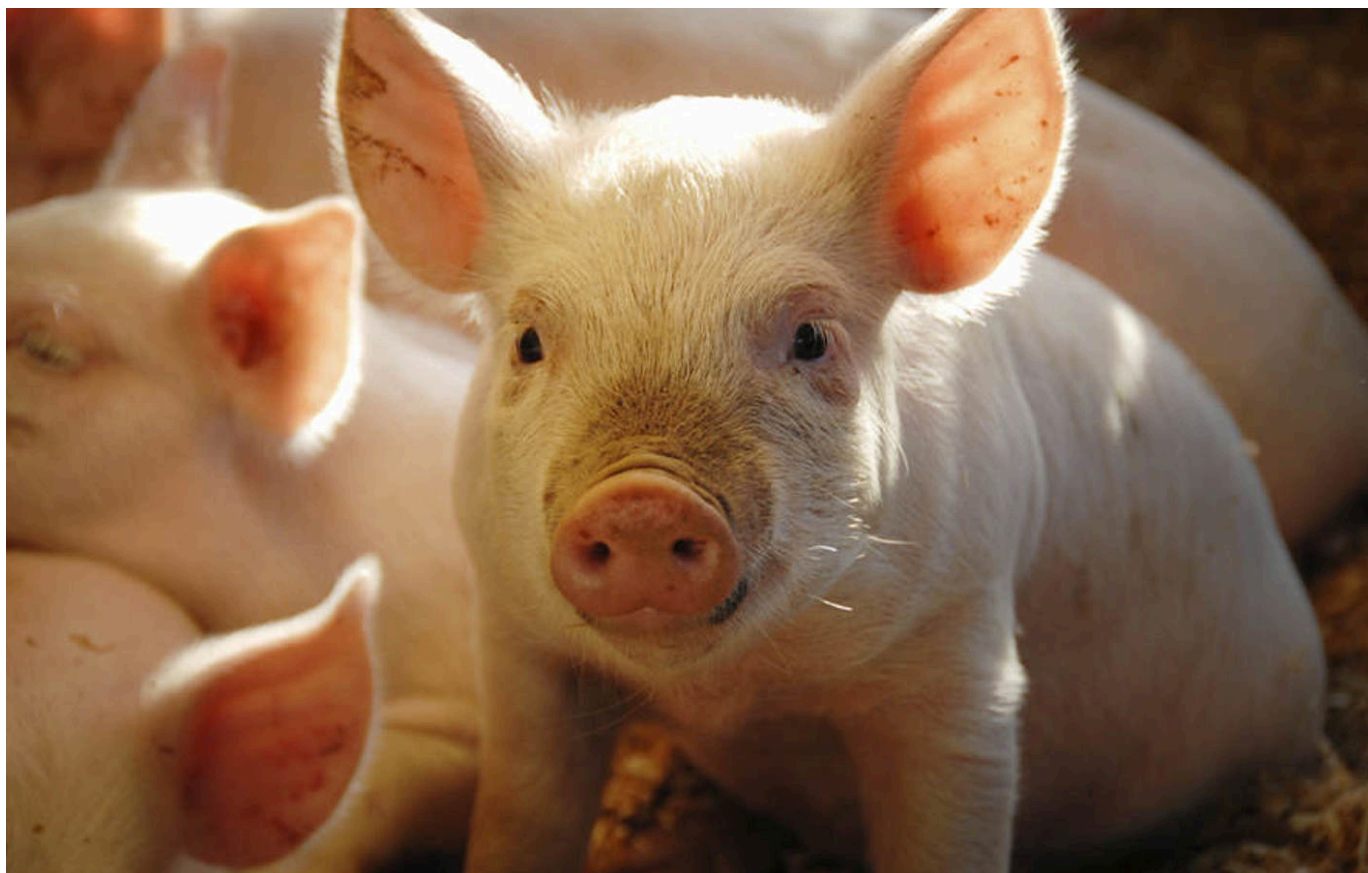
Uhlík se napřímil. I ostatní ovce a jehňata se na něho teď dívaly jinak. Po stříhání za ním jehňata přišla, jestli by si s nimi nezahrál na honěnou.

A když pak Uhlík večer vedle maminky usínal, vzpomínal na skřítku a na celý den a byl moc šťastný.

ČESÁNÍ

FILCOVÁNÍ

PRANÍ

TKANÍ NA TKALCOVSKÉM STAVU

PŘEDENÍ NA VŘETÁNKU

PŘEDENÍ NA KOLOVRÁTKU

BARVENÍ ČESANÉ VLNY

PLETENÍ

